

עטרת שלוש

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמין (לא ב)

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

של יתרו שהוא ממדין, ולכן היה בכוחו לתקן את החטא של מכירת יוסף שהוא שורש החטא הנעשה בשטים על ידי שבטו של שמעון.

וזהו אמרו נקם נקמת בני ישראל היינו לנקום ולתקן את החטא של בני ישראל שהם השבטים שחטאו במכירת יוסף מאת המדינים. ולכן אחר תאסף אל עמין היינו שאז יגמר התיקון של חטא של מכירת יוסף, וגם התיקון של קין ממה שהתחיל משה רבינו לתקן. וזהו שכלל הכתוב נקם נקמת בני נק"ם בגי' ק"ן, לרמז על קין וסוף התיקון שהיה חיובו של משה רבינו, ולכן כתיב אחר תאסף אל עמין.

וגם נתקן בזה חטאם של נדב ואביהוא, שנשמתם נתעברו בפניחם כמבואר בזה"ק (ח"ב ר"ז), ושורש חטאם הוא שפגמו ביסוד במה שלא נשאו אשה (ויק"ר כ ט).

ולזה שינה משה רבינו ואמר נקמת הוי"ה לומר שכל הכוונה צריך להיות כדי שיהיה שם הוי"ה בשלימות, כי הרי אמרנו לעיל שע"י מכירת יוסף נעשה הפירוד בין יסוד ומלכות שהוא בחינת ו"ה משם הוי"ה, ועי"ז היה למדין יניקה מהמלכות, כי מדין אתון מ' דיין, היינו שהמלכות דינה אינה ממותקות, כי חסר אות א' של שם אדני" הממתיק הדינים של המלכות (עין חיים שער לה פ"ד), וזהו חמשה מלכי מדין שהם בחינת אות ה' אחרונה משם הוי"ה בחינת מלכות, שמרמזו שיש להם יניקה ממנה ע"י שהמלכות אינה ממותקות, אבל ע"י המלחמה עם מדין יהיה שם הוי"ה בשלימות, והוא ע"י שצויה שיקחו אלף למטה' היינו שימשיכו את אות אל"ף לדיין של מדין, ועי"ז יהיה דינה ממותקות, ואז יתבטלו יניקתם של מדין במלכות, ועי"ז יוכלו להכניע אותם.

מצרים. ולכן מתחילה ירד משה רבינו למדין לתקנם, ועי"ז יצאו בני ישראל מארץ מצרים. ולכן לקח אז משה רבינו את עצמות יוסף עמו, להורות על חלקו בהשתדלותו בתיקון חטא מכירת יוסף.

וגם עוד משום דזה מבואר ממרן האריז"ל (לקו"ת שמות ויתרו), שמשנה רבינו היה גלגולו של הבל, ויתרו שהיה כהן מדין היה מצד הטוב של קין, ואמרו חז"ל (ב"ר כב ז) למה הרג קין הבל אחיו, בשביל תאומה יתירה שנולדה עם הבל, ולכן לקח עכשיו משה רבינו שהוא הבל את צפורה בתו, שהיא היתה התאומה יתירה שלו עי"ש. עכ"פ רואים שהמדינים היו משורש קין, כי הרי יתרו היה הראש שלהם, ולכן עי"ז שמושה רבינו הלך למדין ולקח את צפורה, התחיל לברר את כל הכוחות הקדושה שיצאו מקין הנמצאים במדין. וגם שורש השנאה בין השבטים הוא בא נגדו מהשנאה של קין והבל.

והנה ע"פ שמושה רבינו התחיל לתקן את החטא של מכירת יוסף ע"י שירד במדין, ובלקיחת צפורה בירר את הכוחות הקדושה שיצאו מקין הנמצאים במדין, מ"מ לא נתקן בשלימות, ובפרט שהוא תיקן רק חלקו של לוי במכירת יוסף כי הוא בא משבטו, והיה עוד צריכים לתקן חלקו של שמעון, כדי שיכנסו בני ישראל בחזרה לארץ ישראל כדי שיהיה היחוד של יסוד ומלכות. ולכן ע"י פגם של מכירת יוסף שעוד לא נתקן בשלימות שהוא פגם ביסוד גרם שיחטאו בני ישראל בשטים, ובפרט ע"י זמרי בן סלוא שהיה נשיא בית אב לשמעוני דייקא משבט שמעון שהוסיפו לפגום ביסוד יוסף הצדיק. וגם התיקון של קין עוד לא נשלמה, ולכן בא בלק נגד בני ישראל, כי מבואר ממרן האריז"ל כאן בלקו"ת, שבלק הוא מסוד קין, כי הוא מבני בניו של יתרו עי"ש.

ולכן עכשיו נעשה התיקון ע"י פינחס, כי הוא היה מזרע של יוסף והלך לנקום נקמת יוסף, וגם היה מזרע

צריך להבין מה שכבר עמד בזה רש"י למה הנקמה היא רק מאת המדינים ולא מאת המואבים עי"ש. ועוד צריך להבין למה כפל הכתוב נקם נקמת. ועוד צריך להבין למה שינה משה רבינו ממאמר השי"ת, כי הקב"ה אמר אליו נקום נקמת בני ישראל, והוא אמר נקמת הוי"ה והיה צריך לדייק מאמר השם. ועוד צריך לדעת מה שפרש"י וז"ל: אע"פ ששמעו שמייתנו תלויה בדבר, עשה בשמחה ולא איחר. צריך לדעת למה באמת מיתתו של משה תלויה ב'נקמת בני ישראל מאת המדינים'.

והנראה לומר עפ"י מה שפרש"י עה"פ אתם ואת פינחס' (פסוק ו) ומפני מה הלך פינחס ולא הלך אלעזר וכו', ד"א שהלך לנקום נקמת יוסף אבי אמו שנאמר (בראשית לו לו) 'והמדינים מכרו אותי', ומנין שהיתה אמו של פינחס משל יוסף שנאמר (שמות ו כה) 'מבנות פוטאל' מזרע יתרו שפיטם עגלים לע"א, ומזרע יוסף שפטט ביצרו (סוטה מג).

ואם כן יש לומר, דהנה שורש גלות מצרים התחיל ע"י שהשבטים מכרו את יוסף הצדיק למצרים ע"י המדינים, ועי"ז ירדו בני ישראל לגלות מצרים, וממנו שורש כל הגלויות. וכן איתא בזה"ק חדש (פ' ושב) מפורש, דגלות מצרים היא בשביל חטא מכירת יוסף. וכ"ה במדרש (שמ"ר ל ז) וז"ל: ושגנבנו ליוסף, עשינו ד' מאות שנה משועבדים במצרים. והנה במכירת יוסף כתוב 'ויאמרו איש אל אחיו' (בראשית לו ט) ופרש"י (שם מט ה) שהם שמעון ולוי. שהם גרמו כל ענין של שנאת ומכירת יוסף.

ולכן כדי שיצאו בני ישראל מגלות מצרים, צריכים היו בני ישראל לתקן מתחילה את החטא של מכירת יוסף שהיה ע"י המדינים כדלעיל, ולכן היה צריך משה רבינו שבא משבט לוי לירד מתחילה למדין, כדי לתקן שם את החטא של מכירת יוסף, כי ע"י מדין נפרדו בחינת יוסף הצדיק שהוא בחינת יחוד יסוד עם בחינת המלכות שהיא ארץ ישראל, ועי"ז נתפורו שם הניצו"ק, ומזה נגרם גלות

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו זי"ע

נָקַם נְקָמָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר תֹּאסַף אֶל עַמּוּד
(לב א).

וקבלנו מהצדיק הקדוש רבי משה לייב מסאסוב שכל מה שיש בקדושה יש כנגדו קליפה, הן דבר קטן הן דבר גדול, זה לעומת זה (קהלת ז' ד) ממש, כדי שיהיה הבחירה חופשית לדבק עצמו בזה או בזה, וכן הוא בדברי מרן הבעש"ט, ולולא רחמי השם יתברך ששולח ניצוץ משה לצדיק אמת, ובוה מקבל הכל בשמחה ובלב נשבר ונכנע, והם נופלין לבאר שחת והצדיק מאיר לדור דור, וזהו 'נקם' נקמת בני ישראל מאת המדינים' גם 'אחר תאסף אל עמך' תשפיע אור משער החמשים להאיר נפש הצדיק באור התורה ורויה, אמן כן יהי רצון.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וְאֵנְחָנוּ נַחֲלֵץ הַשִּׁים לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם הִבִּיאֲנָם
אֶל מְקוֹמוֹם וְיֹשֵׁב טַפְּנוּ בְּעָרֵי הַמִּבְצָר מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
(לב יז).

אפשר לומר בדרך רמז, שבני ישראל צריכים לקיים כל התרי"ג מצוות במסירות נפש, וכל שכן על מצוות שבת ומילה וחודש, כמו שרואים (מגילת אנטיוכוס) שהיוונים גורו על שבת ומילה וחודש כי הם שורש היהדות, ובני ישראל מסרו עצמם על קידוש השם, והיו שומרים את כל המצוות. וזהו 'ואנחנו נחליץ' במסירות נפש 'חשים' ר"ת ח'ודש ש'בת י' דברות מ'ילה, שכל המצוות צריכים לקיים 'לפני בני ישראל' אפילו מתוך דחקות, 'עד אשר אם הביאנכם אל מקומם' עד שהשם יתברך ירחם עלינו ויביא אותנו לארץ ישראל, ויהיה הגאולה שלימה במהרה, 'וישב טפנו בערי המבצר' ולא יהיה לנו שום פחד 'מפני יושבי הארץ' מהגויים.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

כְּגוֹ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם וְגֵדְרֹת לְעִנְיָכֶם וְהִיצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ
(לב כד).

'והיצא מפיכם תעשו' לתיקון הדבור על ידי לימוד תורה לשמה. 'והיצא' חסר ואו, וכל 'היצא' באורייתא דכוונתיה חסר ואו. היינו 'והיצא מפיכם' אפילו בלא חיות ודביקות, אעפ"כ 'תעשו' כה גדול יש למוציא שפתיו, להמשיך חיות ולעורר הרוחניות כידוע.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וְאֵת נְבוֹ וְאֵת בַּעַל מְעוֹן מוֹסֵב שֵׁם (לב לה).

לא שינו את שםם אלא שהוסבו אותם לקדושה, כגון 'נבו' שהיה מתחלה נקרא על שם שער החמשים של הטומאה של אל נכר, והם שעבדו שקץ הזה שרצו לבלוע כל השפע לעצמם, וכשישראל כבשו הוסב 'נבו' על שם קדוש שער החמשים של הקדושה נו"ן ב"ו.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

אֵלֶּה מִסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעִבְרָתָם
בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן (לב א).

וסיום הפרשה הוא 'אלה המצות והמשפטים אשר צוה ה' ביד משה אל בני ישראל בערבות מואב על ירדן ירחו' (שם לו י). והנה הקב"ה אמר למשה 'בהוציאכם את העם ממצרים תעבדון את ה' על ההר הזה' (שמות ג' ב), וא"כ

יוצא דבוכות קבלת התורה יצאו בני מצרים, וזה מה שאמר הקב"ה (שמות ג' ד) 'אהי"ה אשר אהי"ה' והוא מספר מ"ב, ר"ת ב'ראשית מ'אימתי, המרמז על תורה שבכתב ותורה שבע"פ, שעל ידם היו המ"ב מסעות כאשר פירש זקני קוה"ק מהרי"א מקאמרנא זי"ע בספרו נצר חסד את המשנה באבות (פ"ד מ"ד) הוה גולה למקום תורה, שע"י מסעיו מתגלים לו חדושי תורה, כי בדרך מתגלה לו יותר חדושי תורה מן בביתו.

וזה מש"כ כאן אל"ה הוא כוונת תורה לשמה, היינו לשם ה' כנגד מדברי מרן האריז"ל, לשמה לשם ה', וה' נכתבת בגימ'ל מילואין ה"ה ה"א ה"ה מספר א"ל, וזה אתון אל"ה, ועי"ז היה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים בזכות שני התורות כתב ופה, והם כנגד משה ואהרן, כי אהרן

מרמז על תורה שבע"פ וכנאמר (מלאכי ב' ז) 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו דוקא וכו'.

וזה מתקשר עם סיום הסדרה 'אלה המצות והמשפטים אשר צוה ה' ביד משה אל בני ישראל' היינו כמו שאחז"ל (ויק"ר כ"א) כי כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל ניתן למשה מסיני ונמסר למשה בסוד תורה שבע"פ בארבעים יום כנועד, וזה ב"ד ר"ת ד'וד ב'ן ישי, שהוא סוד תורה שבע"פ, כדברי חכמנו"ל (יומא כה). אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, מלשון וקן יושב ביישיבה (שם כה): כי דו"ד ר"ת: ד'ור ד'ור ו'דורשיו, והכל נכלל בדוד כל תורת חכמי דור ודור.

'פרי חיים' דף תסב מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

דשם הוי"ה. השבי הוא בינה עולם התשובה (זוה"ק ח"ג קכב). באדם הוא שם מ"ה מספר אד"ם, בחינת ת"ת. ובבהמה מספר שם ב"ן, בחינת מלכות. וכל זה הוא מה שנוגע למעלה מאצילות, היינו בכתר דאצילות שהוא קוצו של יו"ד דאצילות. אתה הקב"ה. ואלעזר שהוא א"ל עז"ר לישראל משם. הבהן שהוא כולו חסד, חסד עלאה דאזיל עם כלו יומא של שאר עולמות. וראשי אבות העדה שכל אלו צריכים לגרום שם שיהיה תמיד באחדות אחד, כדאיתא בע"ה (שער מ"ג ומ"ד פי"א כלל ט"ז) ע"י תפלות ועבודות שעושים הצדיקים בעולם הזה, אז מוסיפים כח, ומחדשים כח למעלה מדי יום ביומו, ומאירים באצילות אור לאין קץ וערך, בכל יום נוסף על חברו ע"כ והבן.

'בן בית' ח"ב דף סה מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. שֵׂא אֶת רֹאשׁ מַלְקוּחַ הַשִּׁבְי
בְּאֵדָם וּבְקַהֲמָה אֶתָּה וְאֶלְעֹזֶר הַכֹּהֵן וְרֹאשֵׁי אֲבוֹת הָעֵדָה
(לב כ-כ)

כלומר איתא בלקוטי הש"ס (ברכות דף ה). בכל מקום שכתוב בתורה ויאמר ה' אל משה לאמר הוא בסוד הכתר

ושא את ראש הוא יו"ד דשם הוי"ה. וכן מלקוח הוא מספר קפ"ד, שהוא אחריו דשם ע"ב, בחינת אות יו"ד

רבן של ישראל רבי שלמה בן רבי יצחק יצחקי זיע"א רש"י הקדוש

כ"ט תמוז ד"א תתס"ה

ראה האורות בעינים

ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעני כל ישראל (דברים ל"ד). שהעלה את ישראל מעלמא דנוקבא להתגלות, להגלות אלהות דעת דדוכרא, כמו שיתגלה לעתיד בימי המשיח במהרה בימינו, ולכך המורא הגדול תרויהון מלאים, שבשעת מתן תורה העלה משה את בני ישראל למדריגות התגלות דדוכרא, והיינו והיו עיניך רואות את מוריק, וכל העם רואים את הקולות, וירא העם ויענו, וכן לעתיד יראו אותיות התורה והתפלה שלומדים ומתפללים יהיה לנגד עינים, שהם עולמות מצוחצחות וגוים של אש לוהט, ויראו היכלות ועולמות של מעלה, וזו דעת דדוכרא ראיא ממש ולא הרגשה בלבד, וזהו המורא הגדול שעשה משה לעיני כל ישראל, שהראה להם כל העולמות והאורות והמלאכים והצחצחות של מעלה מתגלים לעני כל ישראל והוא דעת דדוכרא, וכשאמרו קרב את ירדו לדעת דעלמא דנוקבא ונסתלק מהם המורא הגדול מלא ואו אספקלריא המאירה, עד לעתיד במהרה בימינו והיו עיניך רואות כי עין בעין יראו, ובאמת יש יחיד סגולה שייכבו עצמם בתכלת הויכוח וזכו לראיה ממש שרואין האורות בעיניהם, כמון מרן האר"י ומרן הרב ישראל בעל שם טוב רש"י והראב"ד ורב האי נאון וכל הגאונים.

'היכל הברכה' דברים קסא:

ראשון לבעלי רוח"ק ומיורדי המרכבה

פ"א הוא רוח פסקנית שהוא קדמון לכל רוחות המתפשט לעולם הדין, עיין בכונת פותח את ירך, בסוד רוח רוח שם חת"ך הפוסק ומנסר לשנים, והוא ממוצע בין פנים ואחור, כי בצד אחד הוא בחינות פנים ובצד אחר בחינות אחורים, משם יוצא השפע ופרנסה ופוסק מוזן לכל חי בשם סא"ל, וממשיך מן שורת בוצינא דקדרינותא, רוח קדמן כל הרוחות, ובמלאכים הוא גבריאל כן הוא כמו שכתב רש"י (סנהדרין מד: ד"ה פסקנית), ודלא כמו שהגה (תהות הגר"א שם אות ב) 'אינו כן' על רש"י, מימינו לא שמענו על בעל התוספות אריות שבמרכבה שיכתבו כהאי ליטנא אינו כן על רש"י מאור עיני ישראל וראשון לכל בעלי רוח הקודש מיורדי המרכבה ואין להאריך בכאן.

'היכל הברכה' במדבר ריב:

רש"י ראה ספר הוהר

ובאמת צריכין להקדים לך מעט משורש השתלשלות הוהרה ורעיא מה'מנא, רשב"י חיבר הוהרה עם תלמידיו הקדושים, וצוה להם לכתוב כל דבריו בספר להניח ברכה אל דור האחרון, ורב היה הכותב אצל רשב"י, והוא ר' אבא הנוכר בוהרה, והוא כתב כל הוהרה והאידרות דרשות דרשות, ורשב"י גור עליו שיגלה עם הספר הזה לבלב, גורנא דבאורייתא דא יגלון לבלב בין חבריא, וילפין אינון אורחין, ואתכסיין מלין בגויהוה, דהא מלין לא אתגלין אלא ביננא, דהא קב"ה אסתכם עמנא ע"ש, ורב גלה ביני חברייה דבבל עם

ספר הוהרה, והיה מצוי אצל ראשי ישיבות שבבל באתכסיא, ולא נתנו להעתיק אלא לאיזה נאון וראש עולם, והגאונים כינו שמו מדרש יהי אור, ויש שכינו אותו מדרשו של רשב"י, ושתעין בספרי הגאונים הקדמונים תראה העתק אות באות כמה ענינים מספר הוהרה, בספר רב המאי הגאון, ורב האי, ובעל ספר הקנה מביא דברי הוהרה אות באות רבי אבא פתח ע"ש, ובעל ברית מנוחה מביאו ויש שם ט"ס כאשר העיד הגאון אוולאי שראה ברית מנוחה כתי"ס ספר א' הערוך, ובפרט בדברי רש"י יש הרבה ענינים נרמזים שאינם בשום מקום אלא שראה אותו בישיבה בספר הוהרה.

'והר' ח' הקדמת הוהרה מ:

פשוטו של מקרא ברש"י כונתו כשתפשיט עצמך מחומר

הגס

וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים, והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה (במדבר כה.ח). פירש רש"י והיו לך ימי שבע שנים וגו' מגיד לך שאע"פ שלא עשית שמטות עשה יובל לסוף מ"ט שנה, ופשוטו של מקרא יעלו לך חשבון שנות השמיטה למספר מ"ט. ואתם אחיי תבינו מה שאמר מרן האר"י ששער החמישים הוא שער הכולל כל החמישים, וכן ביאר מרן אלקי הבעל שם טוב כשבאין לשער החמישים מתחיל עוד מ"ט שערים הכולל כל מה שתחתיו ושער לעליון, וזהו וספרת לך סודו שער החמישים שיכוין להמשיך הארה משער החמישים לכל מ"ט ימי שבת השנים, שכל שבע שבתות שנים שבע פעמים כלם יהיו מאירים כספירים משער החמישים הנקרא ל"ך, ואח"כ כשתבוא לשנת יובל שער החמישים אז יתחיל עוד מ"ט שער, וזהו והיו לך שער החמישים יהיה לך עוד לשבע שבתות שנים תשע וארבעים שנה, שכל זיין חסדים וזיין גבורות המתפשטין לתשע וארבעים כולם יש להם שורש בדעת עליון שער החמישים הכולל ארבעים ותשע של המתפשטין והם מאירין בשל מטה, ובשנת היובל כולם עליון אל שורשם שבדעת, וזו כונת רש"י ופשוטו של מקרא, וקבלנו ממרן הבעל שם טוב כשרש"י אומר ופשוטו של מקרא כונתו כשיהיה לך התפשטות הגשמיות ותפשיט עצמך מחומר הגס, אז תבין המקרא גם כן בדרך פנימי בהתפשטות גוף והומר. ובכאן כונת רש"י יעלו ל"ך שער החמישים שהוא חשבון של כל שנות השמיטה הכולל כל מה שתחתיו כשתבוא למדריגה יובל שער החמישים או יעלו ל"ך למספר מ"ט, ששער החמישים כולל כל המ"ט כמו שבארנו והבן היטב, והוא ביאור נכון אמיתי לכפל הלשון.

'אוצר החיים' ויקרא רנא:

ואמר מרן האר"י בעל שם טוב שבכל מקום שרש"י אומר ופשוטו של מקרא הכונה שלא יושג לך זה אלא אם יש לך מדריגות התפשטות הגשמיות.

'היכל הברכה' ויקרא רנ:

דפשוטו של מקרא ברש"י הוא באצילות

והיו לך ימי עיין רש"י פשוטו של מקרא דבר מתמיה, ומרן הרב ישראל בעל שם טוב אמר דפשוטו של רש"י הוא באצילות, והאמת כשתספור שבע פעמים שבע, והיו לך ימי, יעלו ל"ך שיתעלו לשער החמישים ושם חוזר שבע שבתות למספר מ"ט וכן.

'היכל הברכה' בראשית נו:

פשוטו של מקרא ברש"י כשיהיה לך התפשטות הגשמיות

בודאי כל אות שבתורה יש בו ריזין פלאין וסודות התורה, אלא בעל הוהרה אמרו על עצמם, ע"כ פרשנו בדרך הסוד שהוא לעילא תורה דאצילות, מכאן ולהלאה נפרש לתתא בדרך דרש ורמז ופשטות, חוץ מן פסוק ותצב דנפרש על דרך סוד, ומה שפירש מורי דודי בספרו צבי לצדיק, והוא היפך דברי כל הקדמונים, שמעתי מפיו הקדוש שסמך עצמו על מה שאמר מרן אור שבעת הימים רוח אפינו משיח ה' הרב ישראל בעל שם טוב שבכל מקום שרש"י אומר פשוטו של מקרא, כונתו כשיהיה לך התפשטות הגשמיות ותהיה מופשט מכל רעיון בסודות נעלמות, ועל זה סמך מורי דודי ליכתוב מה שכתב בספרו ע"ש.

'והר' ח' שמות יז:

רש"י ברוח הקודש

באמת זה המת בלא בנים אם היה זוכה לנשמה ורוח על ידי התורה, לא היה צריך אשתו יבום, ולא היה מתגלגל כלל כידוע, והיתה אשתו מתייבמת לצורך אחרים של זכו והם היו מתגלגלים, וכיון של זכו המת אלא לנפש, נחית עתה לעלמא דנוקבא, ולית ליה בת זוג ולא מכרזי עליה על נוקבא, כמו שהיה ליצחק שהיה קודם לעקידה בן שרה נוקבא, ולא היה לו זוג עד אחר עקידה, שניכלול באברהם, בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק, להיות זכר מוליד בנים, ורמזו רש"י ז"ל בכל גימטריא אב"ן, וכיום שהיה לו בן ולא לה, היה צריך להשיאו אשה ולא קודם, ולזה מקדים קודם נשואי יצחק לומר וה' ברך את אברהם בכל כפי פירש"י ברוח הקודש.

'והר' ח' משפטים קלב:

וירש זרעך כונתו לרש"י

וירש זרעך את שער אויביו (בראשית כב"ז), שמעתי מאבי ורבי הקדוש, שאמר בשביל אחיו, הוא דודי הקדוש מוה"ר צבי נב"מ, שספיר לו שאמר לו אביו רבינו הגאון הקדוש רבי יצחק אייזיק מסאפרין נב"מ, שקיבל איש מפי איש, כי אברהם לא היה רוצה ליקח את יצחק מעקידה, עד שהיה הקב"ה מבטיחו שיהיה יוצא ממנו רש"י לנכד. ואמר אבי רבי משה מסאמבור נב"מ לדודי נב"מ, אפשר בא הרמז על זה, מה שאמר הקב"ה ובירך לאברהם וירש זרעך את שער אויביו, וירש הוא אותיות ורש"י, והוטב בעיניו. ודפח"ח.

'עטרת זקנים' להרה"ק רבי יחיאל מיכל בן רבי משה מסאמבור

זצ"ל

בין המצרים ענייני בית המקדש

השראת המקדש בזמן הזה

לְבָאָר סוד וטעם המקדש, יצטרך לזה ביאור בפני עצמו, ועיין תורת העולה לרבינו הרמ"א, ועיקר שיש עולם שנה נפש, ומובחר הנפש הם ישראל ושם בלב ישראל משכן אור שפעת שכינתו, ובשנה מובחר הזמן, שלש רגלים, כי השבת קביעי וקיימא ואינו מסוג השנה אלא למעלה מן הזמן, ובעולם מובחר העולם מקום המקדש.

והשראות שכינתו בלב נפש ישראל ובמקום הארון כפורת הלב, ובזמן המובחר בשנה. ולכן נצטוונו לעלות ולראות את פני האדון ה' אלהי ישראל, שיתקשרו מובחר עולם שנה נפש ביהוד.

בפנימויות כבר השרה שכינתו בלב המשיכילים, אבל חיצונית עולמות היה חסר הלב, מקום הארון, ולזה איתא במדרש (במדב"ר יב יא) שעולם לא נשלם עד בנין המשכן, ולכן עיקר המשכן לצורך עובדא, מעשה הקרבנות.

ועכשיו נשאר לנו הפנימויות 'ונשלמה פרים שפתינו' (הושע יד ג), 'נכבדות מדובר בך' (תהלים פז ג), שאנו מדברין 'בך' בכ"ב אתונו, זהו עיר האלהים סלה ועד' שלא נפסקו לעולם ולא נחרב.

ותדעו אף שהשכינה שורה בלב ישראל הקדושים, אף על פי כן עיקר השכינה בעת שיתקבצו יחד 'ברב עם הדרת מלך' (משלי יד, כח), אזי יאיר עליהם שפעת שכינתו, ולזה נקבע המקדש בית ועד שימשיך עליהם אור השכינה.

'אוצר החיים' שמות דף ריג:

השפע שנמשך ע"י הדלקת המנורה

לפי האמת טעם מנורה שעולה במספר שבע פעם טוב ה', כטעם 'טוב ה' לכל' (תהלים קמ"ה, ט), כי ע"י שבעה קני המנורה היה נמשך רב טוב לבית ישראל, וטעם מנורה חסר כטעם [מספר] 'נר אדם', ובהתחברות עם וא"ו נעשה שבע פעם טוב ה'.

'עשירית האיפה' דף קלו:

השפע שנמשך ע"י אש המזבח

ולא כבו הגשמים אש של עצי המערכה (אבות פ"ה מ"ה). צריך לתת עצות, היאך לעשות מצות עשה בשלימות בלי פניה ובלב אמת אין ממש, וצריכין עצות היאך להניצל מאש יצר הרע הבורע לעבור על שם"ה ל"ת, ולזה היה שני גזירי עצים בכל יום לכבות אש יצה"ר ולהאיר

על נפש אדם עצות טובות, היאך לעבוד בוראו בעשה ול"ת, ואש קדוש זה נמשך בדמות אריה על המזבח, וטעם 'אריה רי"ו'.

ומזה אש המזבח, בא אש קדוש לכ"א שיהפוך אש יצה"ר שהוא אש גשמי אל המושכל אלקי אש תורה ואש מצות, ובעזרה היה כמה מיני אנשים גם גשמיים באש יצה"ר, ולא כבו גשמים אש קדוש של הצדיקים עצות קדושות היאך להפוך אש זרה של יצה"ר למושכל אלקי, כי כן דרך מחשבות גשמיים של המון עם, מכבין אש של הצדיקים, ובמקדש לא היה זה.

'נוצר חסד' אבות פ"ה מ"ה

מקום הארון אינו מן המדה

תני בשם ר' אליעזר, ארון גלה עמהם לבל שנאמר (מ"ב כ יז) 'לא יִתֵּר דבר אמר ה', ואין דבר אלא שהדיברות בתוכו וכו' (ירושלמי שקלים פ"ו ה"ב). 'דבר' הוא השכינה, שהארתה על הארון מקור התורה, וזה גלה לבל עם הצדיקים לומדי התורה, כי מקום הארון אינו מן המדה (יומא כא). מוגדל השראות השכינה, שאין שם מדה חליה, והוא כלי חמדת בית ה' (דבה"ב לו י'), ורוחניות הארון וקדושתו גלה לבל ולכל הגלויות, ושורה על לומדי תורה לשמה בדביקות ובקדושה. ואם יתברר יחזור למקומו תיכוף יבוא משיח.

'פני זקן' שקלים ירושלמי ו, ב

מסורת מאבותינו לא להקריב בזמן הגלות

'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (שמות כה ח). מצוה זאת על הציבור בזמן שהמלכות של ישראל מולכת, ואף שגם בזמן הזה יכולין להקריב קרבנות אף בזמן שאין בית, כי קדושת המקדש לא בטלה ויכולין לעשות כל הג'ל, אעפ"כ מסורת לנו מאבותינו שלא יבנה בית ולא נקריב קרבן בזמן הגלות, שלא יבואו טמאים ויטמאו המקדש ויעברו שם פסיליהם, כי את זה לעומת זה עשה אלהים (קהלת ז יד), ואנו מייחלים ומצפים שיחזור המלכות לבעליה ויבנה המקדש מעשי ידי הקב"ה, בית ראשון ושני יחזור לנו מלך עליון במהרה בימים לא כביר, ומלך עליון ירחם.

'אוצר החיים' שמות דף ריג.

כל צדיק הוא אבר מן המקדש

'ואיש כי יקדש את ביתו קדש לה' וגו' כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום' (ויקרא כז יד). 'ואיש כי יקדש' זימין לקדושה, 'את ביתו' בית ה' זה המקדש שיבנה במהרה בימינו 'קדש' מוזמן ומקודש 'לה', וזה על פי הידוע שכל צדיק הוא אבר מן המקדש, ובכל יום מעלין למקדש עליון, שאנו מקוין שירד מן השמים בנוי ענין אחד, ומעלין אותו מן הקליפה ונקבע בקדושת בית המקדש, ורבינו אלימלך הקדוש אמר שהעלה את מזבח החיצון כידוע, ואם היה הזכות גובר על ידי לימוד תורה לשמה שיהיה מעלין הארון, כבר היה הגאולה שלימה, וכל זה ידוע.

וכשארם מקדיש איהו אבר מן הבית וזהו יכול בית דירה, שזה אי אפשר שאיש אחד יבנה כל המקדש, אלא הקדש נכסים שהיו טמונים שיתגלה במהרה בימינו ויהיה נקבע במקדש עליון אבר אבר, 'והעריכו הכהן בין טוב ובין רע' כי אם יש עדיין איהו תערובת בעבודתו, לא יזכה שיתבנה אבר של המקדש שהוא משרוש נשמתו, 'כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום' בוא"ו לעולם ועד מנפילתו שנפלה בית המקדש בית ה'. ולזה יקום בוא"ו של הגואל אקים את סוכת דוד הנופלת (עמוס ט, יא), ולזה שינה כאן מדלעיל שאמר כן יהיה (שם יב), וכאן בבית אמר כן יקום במהרה בימינו אמין כן יהי רצון.

'היכל הברכה' ויקרא דף רצה:

כל אחד בונה חלקו בבית המקדש ובתורה לשמה יבנה הארון וקדש הקדשים

קבלנו מאת רבותינו, שכל אחד מיישראל מברר ובונה חלק בבית המקדש, ורבינו אלימלך ז"ע היה לו עליות נשמה ועלה למעלה והראו לו שבנה בקדושתו את מזבח במקדש של מעלה, ושאל על הארון ועל היכל קדשי קדשים, והשיבו לו אם יהיה הרצון שיתברר בחינה זאת יבא משיח, והוא בזכות לימוד תורה לשמה בקדושה וביחודים.

'היכל הברכה' דברים דף קעד.

כעת לא חסר במקדש של מעלה אלא הארון הזה שאמרנו, והוא בעונותינו הרבים, שאין אנו לומדין בטהרה ובקדושה לשמא דקב"ה ובויוכח המידות, ונתקיים בנו 'נום זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם' (משלי יא כב). 'טעמו וראו כי טוב ה'' (תהלים לד ט) מלך עליון ירחם.

'פני זקן' שקלים ירושלמי ו, ב

באחדות ממתיק הדינין ובונה ביהמ"ק

ע"י אחדות ישראל באמת בלב אמת, מבלי נטות שירצה להיות במדרגה יותר, אלא הכל רצון הבורא, שזה לכל ישראל, וכל אחד יותר טוב הרבה ממנו, וזה בעצמו מדרגה גדולה, אלא שהוא עושה בלב אמת תמים. וכשיהיה באמת, מסתלקין מעליו כל מארי דינא, והבית דין שלמעלה אין לו רשות עליו ולא שום מלאך הן טוב הן רע, כי נכלול בנקודת יו"ד שחורה ועירא הכולל כל ישראל, וכלל ישראל הוא טוב מאד.

ובכללות זה של יו"ד מסתלקין המלאכים שאינם יכולים להיכלל שם ואין שם קיטרוג, כי על 'אין' אי אפשר שיהיה קיטרוג, ובלבד בלב אמת, ונתגלה הרצון של הכתר, ובונה בית המקדש של עתיד שקראו יעקב 'אין' ואינו נופל ממדרגתו, ולכן הקים יעקב מצבה אשר אסורה לבנים, כי לא בנקל יבוא למדרגה זאת.

'נוצר חסד' אבות פ"ו מ"ב אחדות ו